

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/2653
komudagur 2. 6. 2010

Kærunefnd barnaverndarmála

Alþingi
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Hafnarhúsinu við Tryggvagötu
150 Reykjavík
sími 545 8100, bréfsími 552 4804
www.felagsmalaraduneyti.is

Reykjavík 2. júní 2010
Tilv.: KB10060001/

Efni: Umsögn kærunefndar barnaverndarmála um frumvarp til laga um breytingar á barnaverndarlögum nr. 80/2002.

Kærunefnd barnaverndarmála hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um breytingar á barnaverndarlögum nr. 80/2002, þingskjal 947-557. mál.

Kærunefnd barnaverndarlaga telur margt í frumvarpi þessu horfa til mikilla bóta í öllu barnaverndarstarfi.

Má þar fyrst nefna 1. gr. frumvarpsins, er kveður með skýrara hætti en áður var um kærueheimild til kærunefndar barnaverndarmála.

Í b. lið 12. gr. frumvarpsins er kveðið á um réttarstöðu barns sem verður lögráða í fóstri og allt til 20 ára aldurs. Að mati kærunefndar barnaverndarmála væri til bóta að taka af öll tvímæli um hver bera skuli kostnað við úrræði og ráðstafanir fyrir ungmenni á aldrinum 18 – 20 ára, en í 39. gr. frumvarpsins sem kveður á um greiðslur sveitarfélags til fósturforeldra vegna barna í fóstri, er aðeins rætt um börn, þ.e. einstaklinga sem ekki eru orðnir 18 ára gamlir.

Í 16. gr. frumvarpsins er kveðið á um það með skýrum hætti að val barnaverndarnefndar á þeim sem tekur að sér að annast barn sem vistað er utan heimilis, samkvæmt 25. og 27.-29. gr. laganna sé ekki kæranelegt til kærunefndar barnaverndarmála, eða annars stjórnvalds, sbr. þó 67. gr. b. Mál af þessum toga hafa borist kærunefnd barnaverndarmála og komið þar til úrskurðar. Jafnvel þótt því beri að fagna að nú sé kveðið á um með skýrum hætti, að kærueheimild sé ekki fyrir hendi og þannig eytt nokkurri réttaróvissu, er bent á að orka kann tvímælis að ekki sé unnt að bera svo veigamikla ráðstöfun, sem val á fósturforeldrum er, undir annað stjórnvald. Kærunefnd barnaverndarmála hefur þó skilning á þeim viðhorfum sem fram koma í athugasemdum með ákvæði þessu.

Í 23. gr. frumvarpsins er kveðið á um að kærunefnd geti ákveðið að formaður nefndarinnar fari einn með mál og kveðið upp úrskurð ef mál þyki ekki varða mikilsverða hagsmuni barns. Þetta ákvæði horfir til mikilla bóta, þar sem til kærunefndar barnaverndarmála berst nokkur fjöldi mála, sem eingöngu snúast um aðild máls, kærufrest, kærueheimild og það sem kalla má

túlkun laga, eins og fram kemur í athugasemdum með ákvæði þessu.

Í 38. gr. frumvarpsins er kveðið á um að réttarstöðu fósturforeldra. Kærunefnd barnaverndarmála hefur ávallt litið þannig á að fósturforeldrar hefðu aðilastöðu í málum um umgengni og gætt þess að afstaða þeirra lægi fyrir áður en ákvörðun er tekin í máli. Þeir hafa þó ekki notið takmarkalauss aðgangs að gögnum og hefur framkvæmdin verið sú að þeim hafa verið kynnt þau gögn sem nauðsynleg hafa verið talin til að þau gætu komið afstöðu sinni á framfæri við nefndina.

Að síðustu vill kærunefnd barnaverndarmála geta þess að til mikilla bóta horfði, ef inn í frumvarpið yrði bætt ákvæði er kvæði á um það með skýrari hætti en gert er í núgildandi lögum, að barnaverndarnefnd bæri, með skriflegum, sannanlegum hætti, að tilkynna aðilum um að úrskurður eða stjórnsluákvörðun hefði verið tekin í máli, sem kæránleg væri til kærunefndar barnaverndarmála innan þess frests sem löggin tilgreina, þ.e. innan fjögurra vikna að óbreyttum lögum, sbr. ákvæði 51. gr. barnaverndarlaga.

Athugasemd þessi er gerð í ljósi þess að til kærunefndar barnaverndarmála hafa borist mál þar sem vafi hefur leikið á hvort leiðbeiningaskyldu varðandi kærufrest og kærheimild hafi verið gætt.

F.h. kærunefndar barnaverndarmála

Guðrún Erna Hreiðarsdóttir